

meget høj Grad influeres af de andre nye Skatter. Naar en Familie hidtil har været vant til en Gang imellem at gaa paa Varieté og drikke et Glas Øl og en Snaps til sin Mad og ryge et Par Cigaretter bag efter, vil denne Familie, naar ikke blot Varieté-Billetten bliver dyrere, men ogsaa Prisen paa Øl og Brændevin og Cigaretter forøges, sikkert i mange Tilfælde foretrække at blive hjemme eller indtage sin Aftensmad i en af de skattefrie Restaurationer. Der er jo en organisk Vekselvirkning mellem alle disse Skatte-love, saaledes at det ene Hjul griber ind i det andet, og Resultatet af denne Vekselvirkning kan meget let blive ret følelig for Statskassen.

Blandt de nye foreslaaede Skatter er der en, om hvilken jeg vil antage, at den omtrent vil give den Merindtægt, som er forudsat. Det er Formue- og Indtægts-skatten. Jeg har paa Grundlag af Skatteansættelsen for 1904—05, selvfølgelig med Hensyntagen til den senere indtraadte Stigning i Totalprovenuet, foretaget en Udregning, og Resultatet falder — selvfølgelig ikke paa Kroner og Ører, men dog i det hele og store — sammen med de Tal, der angives i Motiverne til Lovforslaget. Jeg er snarest tilbøjelig til at tro, at Forøgelsen vil blive en lille Smule større end antaget, særlig paa Grund af de skærpede Regler for Selvangivelsen.

Men ganske anderledes problematiske ere vistnok de fiskale Virkninger af de øvrige nye Skatter. Det gælder særlig Ølskatten, der regnes at skulle give en Merindtægt af godt $2\frac{1}{2}$ Mill. Den højtærede Finansminister sagde ved Forelæggelsen, at „Ølforbruget i det hele har bevæget sig nogenlunde med Folkemængden“. Det maa ganske sikkert have været en Fortalelse. Den højtærede Minister kan umulig mene det, da Forholdet er et ganske andet. Den højtærede Minister ved sikkert lige saa godt som jeg, at Forbruget af skattepligtigt Øl ingenlunde vokser parallelt med Folkemængden, men at det, bortset fra tilfældige og uregelmæssige Svingninger i de enkelte Aar, som væsentlig skyldes klimatiske Forhold og til Dels vel ogsaa de vekslende økonomiske Forhold, i det hele og store viser en Nedgang, som ganske vist er betydelig mindre brat end Nedgangen i Brændevinsforbruget, men som dog ikke desto mindre er fuldstændig utvetydig. I Femaaret 1895—1900 var Gennemsnittet af Forbruget af skattepligtigt Øl for hvert Individ 39 Liter, i det næste Femaar 37 og i det sidste Femaar 36 Liter. Som man ser, er der en tydelig udtalt Nedgang, og

naar man foreslaar en saa følelig Forhøjelse af Afgiften som den, der her foreslaas, og saa regner, at den kun vil medføre en Nedgang af ca. 10 pCt. af Forbruget, tror jeg, det er alt for lavt regnet. Hvis den højtærede Finansminister kender den detaillerede Statistik over Forbruget af skattepligtigt Øl — hvad jeg selvfølgelig gaar ud fra —, saa synes jeg, han maa blive dobbelt betænkelig ved at regne med en saa lav Nedgang. Det er nemlig saaledes, at der ikke blot foregaar en Nedgang i Totalforbruget af skattepligtigt Øl, men ogsaa en meget stærk og overordentlig tydelig udtalt Forskydning fra de stærkere til de lettere Ølsorter indenfor det skattepligtige Øls Rammer ned til dem, der ligge lidt over Skattegrænsen. Det lettere Øl, det svagere Lager- og Pilsnerøl med højst 4 pCt. Alkohol, udgjorde i Aarene 1893—95 kun 5 pCt. af det samlede Forbrug af skattepligtigt Øl, i det næste Femaar 22 pCt., saa 38 pCt. og derefter 55 pCt. Man ser altsaa, hvorledes større og større Masser af Forbrugerne søge nedad mod Skattegrænsen, og der er neppe Tvivl om, at en stor Mængde af dem, naar en saa stærk Prisforøgelse indtræder, vil gøre Springet ned under Skattegrænsen til det skattefrie Øl, og saaledes unddrage sig Skatten, medens paa den anden Side vel nok adskillige af dem, der søge en stærkere og mere stimulerende Drik, ville gaa over til andre Drikkevarer, f. Eks. Whisky. Jeg synes, alt taler for, at de 10 pCt. Nedgang vil blive stærkt overskredet, og det maa erindres, at for hver Hektoliter, Forbruget synker under det beregnede, gaar Staten ikke blot Glip af de 3 Kr. 78 Øre, som Forhøjelsen udgør, men ogsaa af de 6 Kr. 47 Øre, som den gamle Ølskat udgjorde. Hvis f. Eks. Forbruget synker 37 pCt., vil Resultatet blive, at Statskassen ikke alene intet vinder ved Reformen, men endogsaa taber.

Ogsaa Brændevinsskatten kan meget let blive en finansiell Skuffelse. Man regner med en Nedgang i Forbruget af 20 pCt., men hvis man sammenligner Aarene 1900—01 med 1909—10, vil man se, at der alene i Løbet af dette korte Spand af Tid er foregaaet en Nedgang fra over 7 til under 5,6 Liter pr. Individ, uden at der i Mellemtiden er foregaaet nogen Forandring med Skatten, og naar der til denne jævne og stadig fremskridende Nedgang i Forbruget knyttes Virkningen af saa glubsk en Skatteforhøjelse, der vil fordyre hver Liter med ca. 17 Øre, vil Resultatet meget let blive en Merindtægt, der er betydelig mindre end